

Jyväskylän kesäyliopisto

Kainuun kesäyliopisto

Keski-Pohjanmaan kesäyliopisto

Savonlinnan kesäyliopisto – Samiedun kesäyliopisto

Kohti inklusiivista varhaiskasvatusta

OPH 328/88/2024

16.05.2024 – 30.06.2026

Leikkipedagogiikan kehittäminen – leikkiprojekteja

Kuva: Pexels.com

Jyväskylän kesäyliopisto
Kainuun kesäyliopisto
Keski-Pohjanmaan kesäyliopisto
Savonlinnan kesäyliopisto – Samiedun kesäyliopisto

Kohti inklusiivista varhaiskasvatusta

OPH 328/88/2024

16.05.2024 – 30.06.2026

Leikkipedagogiikan kehittäminen – leikkiprojekteja

Sisällysluettelo

Leikkiprojektien lähtökohdat ja tavoitteet	1
Leikkipedagogiikan kehittäminen päiväkodin johtajan silmin	2
Leikkipedagogiikan kehittäminen päiväkodissa VEO:n näkökulmasta	4
Koko päiväkodin superleikkipäivä	7
Majaleikki - Leikitään yhdessä	9
Kauppaleikki	11
Pehmolelujen seikkailu	15
Alle 3-vuotiaiden pienryhmäleikki	17
Kuvin tuettu leikki	19
Nukkaritila hyötykäyttöön	21
Nallesairaala	24
Pizzeria-projekti	25
Mielikuvitusmaailma, projekti 4–5-vuotialle lapsille	27
Sadutus ja nukketeatteri	29
Metsäretki	30
Tuetun leikin kehittäminen 3–5-vuotiaiden vuorohoitoryhmässä	32
Paloasemaleikki-projekti alle 3-vuotiaiden ryhmässä	33
Leikkipedagogiikka kielellisten taitojen vahvistajana. Varhaiskasvatuksen monikielinen toimintaympäristö	34
Leikki-, kaveri- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen leikillä	36
Leikin havainnointi ja leikkipedagogiikan kehittäminen päiväkotiryhmässä	37
Leikki-projekti 4–5-vuotiaille: kauppaleikki	40
Jäätelökioski	42
Robotti Ruttunen	44

Leikkiprojektien lähtökohdat ja tavoitteet

Kohti inklusiivista varhaiskasvatusta oli Opetushallituksen rahoittama täydennyskoulutushanke, jossa järjestettiin kolmesta osiosta koostuva täydennyskoulutusohjelma varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Koulutuksen Leikkipedagogiikan kehittäminen -osiossa käsiteltiin mm. leikin itseisarvoa ja roolia lapsen kehityksessä ja oppimisessa, inklusiivista, kaikille yhteistä leikkiä ja aikuisen roolia leikissä sekä leikkimaailmojen rakentamista ja leikin havainnointia.

Harjoitustyönä osallistujat toteuttivat työpaikallaan leikkiprojektin, jonka tavoitteena on havainnoiden ja kokeillen viedä käytäntöön niitä näkökulmia, joita koulutuksen teoriaosioissa käsiteltiin. Tehtävänä oli pitkäkestoiseen leikkiin panostaminen esim. leikkimaailmoja rakentamalla ja leikin suunnittelu-, toteutus- ja arviointivaiheiden dokumentointi ja oman toiminnan reflektointi. Näkökulmia reflektointiin olivat mm. lapsilähtöisyyden, inklusiivisuuden, varhaiskasvatussuunnitelman ja erityisesti oppimisen alueiden näkökulmien huomioiminen leikkiprojektissa.

Leikkiprojektit toteutettiin 26.3.–8.5.2025.

Tähän dokumenttiin on koottu joitakin koulutuksessa raportoituja leikkiprojekteja.

Näitä leikkiprojekteja voi käyttää ideoinnin tukena, huomioitavien asioiden vinkkaajina, vertaiskokemusten lähteenä tai ajatusten herättelijöinä.

Projektikuvauksista on poistettu kaikki yksilöivät tiedot, jotta lasten oikeus yksityisyyteen säilyy. Jotta projekteja ei voisi yhdistää mihinkään tiettyyn varhaiskasvatusyksikköön, myös tekijöiden nimet on jätetty pois. Mikäli olet kiinnostunut saamaan lisää tietoa jostakin projektista, ota yhteyttä Savonlinnan kesäyliopistoon, kesayliopisto@savonlinnankesayliopisto.fi.

Leikkipedagogiikan kehittäminen päiväkodin johtajan silmin

Kohderyhmä: Kaksi erillistä päiväkotia, joissa molemmissa 5 ryhmää. Lasten ikäjakauma 1 vuodesta esikouluikäisiin. Henkilöstö: varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia sekä ryhmäresurssit.

Kehittämiskohteet:

Päiväkoti 1	Päiväkoti 2
Vahvuutena: Henkilöstön omat leikki-aidot, spontaanisuus, halu ja taito heittäytyä lasten leikkeihin mukaan Kehittämiskohteet: Leikkiympäristön luominen lasten leikkiä innostavaksi ja tukevaksi	Vahvuutena: Leikkiympäristöjen monipuolinen luominen, lasten monipuolista ja mielikuvituksellista leikkiä rikastuttavaksi. Kehittämiskohteet: Aikuisten osallisuus lasten leikeissä

Kehittämistyön toteutus

Päiväkoti 1	Päiväkoti 2
<ul style="list-style-type: none">Koko talon kehittämispäivässä pohdittu koko henkilöstön kanssa leikkiympäristöjen merkitystä ja niiden muokkaamista kannustavaksi.Ryhmät saivat valita itselleen ryhmän sisäisen kehittämiskohteen leikkiympäristöstä.Kehittämispäivässä ryhmät pääsivät heti muokkaamaan leikkiympäristöä valitsemansa kehittämiskohde huomioiden.	<ul style="list-style-type: none">Koko talon kehittämispäivässä keskusteltu henkilöstön kanssa leikkiin ryhtymisen helppoudesta ja haasteista, kasvattajan näkökulmasta.Pohdittu yhdessä henkilöstön kanssa, miten lasten leikeissä voi olla osallisena ja miten leikkiin voi kasvattaja heittäytyä.Harjoitus leikkiin heittäytymisestä patsas -leikin avulla.

Kehittämistyön lopputulos

Päiväkoti 1	Päiväkoti 2
<ul style="list-style-type: none">Leikkiympäristöjen monipuolistuminen. Ryhmiin saatiin innostavia ja leikkiin kannustavia leikkitaloja, joissa lasten mielipiteet ja lempileikit ovat huomioitu.Eräs ryhmä selkeytti tarjolla olevia leluja, luomalla erillisen lelujen valinta hyllyn.Leikkien monipuolistuminen lasten keskuudessa.	<ul style="list-style-type: none">Osan henkilöstön kohdalla leikkiin ryhtyminen lisääntyi, erityisesti alle 3-vuotiaiden ryhmissä.Lasten leikkien kehittyminen ja muuttuminen pitkäkestoisemmaksi henkilöstön aktiivisten läsnäolojen avullaKaveritaitojen kehittyminen ja ristiriitojen vähentyminen / ennaltaehkäisy aikuisen läsnäollessa.

Mitä kehittää seuraavaksi?

Päiväkoti 1	Päiväkoti 2
<ul style="list-style-type: none">• Aktiivisen leikin vieminen muihin leikkiympäristöihin, kuten pihalle, metsään ja leikkipuistoihin.• Pihalla olevan leikkiympäristön kehittäminen.• Leikin havainnointi ja sen hyödyntäminen.• Leikin hyödyntäminen muun oppimisen tukena.	<ul style="list-style-type: none">• Henkilöstön leikkiin osallistuminen isompien lasten ryhmissä, jossa lapsilta löytyy jo leikkitaitoja itsenäiseen leikkiin.• Leikin havainnointi ja sen hyödyntäminen.• Leikin hyödyntäminen muun oppimisen tukena.• Henkilöstön heittäytyminen myös pihalla tapahtuviin leikkeihin.

Leikkipedagogiikan kehittäminen päiväkodissa VEOn näkökulmasta

Tehtävään lähdin VEOn näkökulmasta käsin, kehittämään leikkipedagogiikkaa yhdessä henkilöstön kanssa.

Olimme jo aikaisemmin aloittaneet keskustelun leikistä, joten tästä oli hyvä jatkaa. Aiheen käsittely alkoi koko talon yhteisessä iltasuunnittelupalaverissa ja tarkoituksena on erityisesti panostaa leikkipedagogiikan kehittämiseen tulevana toimintakautena, mutta ajatuksia on jo nyt hyvä jättää hautumaan. Tavoitteena yhteisen ymmärryksen löytäminen.

Pohdintoissa käytimme tukena (ja käytämme varmasti jatkossakin) Annele Wimanin materiaalia, jota löytyy mm. Hyvinvoiva lapsi oppii -kirjasta.

Pohdintatehtävä tiimien kesken

- Astut sisään päiväkotiin/ryhmään, jossa kavereiden kesken yhteinen leikki sujuu. Mitä on mahtanut tapahtua ennen tätä?
- Astut päiväkotiin/ryhmään, jossa leikki on pitkäkestoista ja kehittyvää. Mikä on johtanut tähän?

Erlaisia leikin käsitteitä

Vapaa leikki: Lapset puuhailevat enemmän keskenään, mitä aikuinen valvoo. Aikuinen ei kuitenkaan keskity leikin ja lasten leikkitaitojen havainnointiin. Tätä on päiväkotien leikkitoiminnassa eniten.

Ohjattu leikki: Tarkoittaa esim. Liikuntaleikkejä, sääntöleikkejä (karhu nukkuu, Kim-leikkiä jne.) tai leikkiä mitä aikuinen ohjaa ja missä on jokin usein aikuisen haluama tavoite.

Tuettu leikki: Tätä leikkiä aikuinen leikkii tietoisesti. Voi olla esim. Duplileikki, missä aikuinen keskittyy lasten havainnointiin ja tukee esim. lasten kielellisiä taitoja, tunnetaitoja ja osallisuutta.

Tuettuun leikkiin voi ottaa vasusta useamman sisällön, mikä vähentää painetta suorittaa viikkoa ja arkea.

Silloin, kun tuettua leikkiä suunnitellaan ja pohditaan, voidaan puhua myös pedagogisesta leikistä. Voidaan suunnitella nallesairaaleikki tai eläin kauppaleikki, mikä leikitään useita kertoja. Tällöin lapset oppivat mm. Leikkitaitoja, tunnetaitoja, kielellisiä taitoja jne. Toistojen kautta.

Leikin suunnittelupalaverit yhdessä lasten kanssa (osallisuus)

Leikin havainnointia

Leikkiä havainnoimalla saada monenlaista tietoa lapsesta ja hänen monista taidoistaan sekä niistä asioista, mitä hänen tarvitsee vielä harjoitella, mihin hän tarvitsee aikuisen tukea ja ohjausta.

Voidaan havainnoida esim. koko ryhmän lasten kanssa sitä, miten lapset tekevät leikkialoitteita, miten he ottavat kontaktia muihin, pääseekö lapsi helposti mukaan leikkiin, saako lapsi äänensä kuuluville leikissä ja voiko hän vaikuttaa leikin kulkuun, kuinka lapsi sitoutuu leikkiin...

Näiden havaintojen pohjalta, aikuiset miettii, kuinka tukea lasta.

Mitä kokeiltiin?

Vaikka päiväkotimme sijaitsee lähellä luontoa ja luonto on kiinteä osa arjen toimintaamme, rakensimme päiväkotimme sisälle Metsäretki-leikkiympäristön.

METSÄRETKILEIKKI

Jos metsään haluat mennä nyt...

Täällä voit tunnelmoida teltassa, kuunnella linnun laulua, kenties tarinoita, jutella ja pötkötellä.

Saat kiikaroida lintuja. (Kiikarit löytyvät lintuseinän vierestä laatikosta.)

Nappaako kala? Kalaonneasi pääset testaamaan kalalammesta onkien.

Retkellähän tulee nälkä. Nuotiolla voi paistaa mielikuvitusmakkaroita ja saattaaahan jotain oikeaakin evästä löytyä.

Lintujen elämää tutkailtiin kiikareilla ja cd:ltä kuunneltiin lintujen ääntelyä.

Metsässä oli myös lampi, johon päästiin kalalle.
Onkina toimivat magneettionget.

Retkellä päästiin pötköttelemään telttaan. Teltassa oli mukava vaikka selailla kirjoja tai ihan olla vaan. Oiva keino myös kuormituksen säätelyyn.

Tuloksia

Vaikka tämä Metsäretki-leikki olikin aikuisten rakentama leikkiympäristö lapsille, siinä oli kuitenkin sitä kokemusmaailmaa, missä päiväkotimme lapset elävät. Tarkoituksena on ensi toimintakaudella luoda erilaisia leikkiympäristöjä yhdessä lasten kanssa, lasten ideoiden pohjalta. Tämän lisäksi tavoitteena on, että aikuiset sitoutuvat leikkitalanteisiin, jotta jokaisen lapsen osallisuus sekä tuen tarve leikkitalanteissa tulee huomioiduksi.

Tavoitteena on myös tukea lasten pitkäkestoisen leikin mahdollistamista mm. pohtimalla niitä arkemme rakenteita, joissa on mahdollista joustaa. Tästä yhtenä esimerkkinä se, että onko aina pakko mennä kaikkien heti samaan aikaan ulos, jos jokin kiva leikki siitä keskeytyy. Paljon löytyy arjesta niitä hetkiä, joita kannattaa pohtia, voidaanko niissä toimia jollain toisella tavoin kuin, mitä on totuttu, jos se on pedagogisesti perusteltua tai lapsen edun ja hyvinvoinnin mukaista.

Tärkeintä tässä projektissa on ollut aikuisten yhteinen arvokeskustelu leikistä ja ylipäättänsä vakan arjesta. Tämän keskustelun tulee jatkua, sillä siihen totesimme olevan tarvetta, jotta yhteinen ymmärrys löytyy.

Koko päiväkodin superleikkipäivä

Tämänhetkisessä työskentelypäiväkodissani henkilöstö on ollut hyvin vähäisesti mukana lasten leikeissä. Halusin innostaa henkilöstöä osallistumaan lasten leikkeihin ja huomaamaan, kuinka aikuisen tuella leikit onnistuvat ilman jatkuvia ristiriitatilanteita. Päädyimme toteuttamaan koko päiväkodin superleikkipäivän!

Tavoitteet

- Vahvistaa yhteisöllisyyttä kaikkien ryhmien välillä koko päiväkodin tasolla
- Jokainen lapsi pääsee mukaan yhteiseen leikkiin
- Vahvistaa lasten leikki- ja kaveritaitoja
- Sitouttaa kasvattajia osallistumaan lasten leikkeihin

Toteutus

Ennen superleikkipäivää jokainen ryhmä sai yhdessä lasten kanssa ideoida leikkejä, joita superleikkipäivänä voitaisiin leikkiä. Sovimme henkilöstön kanssa leikeille tilat ja sen, kuka siirtyy mihinkin leikkitalaan ohjaamaan leikkiä. Leikkitiloja valmisteltiin yhdessä etukäteen mm. etsimällä valmiiksi leikeissä tarvittavia lelut/leikkivälineitä.

Superleikkipäivä alkoi koko päiväkodin yhteisellä kokoontumisella salissa, jossa valitut leikit oli koottu leikkitaluun. Lapset saivat leikkitalun avulla valita, mitä leikkiä haluavat leikkiä. Henkilöstö tuki lapsia leikin valinnassa.

Lopputulos ja tavoitteiden toteutuminen

Leikkiryhmät muodostuivat eri ryhmien lapsista, mikä mahdollisti sen, että lapset pääsivät tutustumaan toisiinsa ja henkilöstöön yli ryhmärajojen. Tämä vahvisti yhteenkuuluvuuden tunnetta koko päiväkodin tasolla. Lisäksi hyvin suunniteltu ja toteutettu päivä siirtymineen toi paljon iloa ja positiivista ilmapiiriä arkeen.

Jokainen lapsi pääsi mukaan itselleen mieluisaan leikkiin. Leikit olivat pitkäkestoisia ja niitä ei olisi haluttu lopetella lounaan takia. Lapset löysivät uusia leikkikavereita yli ryhmärajojen. Henkilöstö oli koko ajan aktiivisesti mukana ohjaamassa ja rikastuttamassa leikkiä.

Arviointi

<ul style="list-style-type: none">• päivä oli hyvin suunniteltu, mikä helpotti toteutusta• varasuunnitelma oli mietitty• jakotiloja oli monta, mikä mahdollisti useamman leikkivaihtoehdon• aamupäivän aikana oli runsaasti aikaa leikille• henkilöstö oli mukana lasten leikeissä ja sekä lapset että henkilöstö tykkäsivät superleikkipäivästä kovasti	<ul style="list-style-type: none">• henkilöstö valitsi leikit lasten ideoiden pohjalta vs. lasten kanssa valittiin• lapset mukaan leikkien valmisteluun• lapsille olisi voinut kertoa etukäteen leikkivaihtoehdot• jos aikaa suunnittelulle olisi ollut enemmän, olisin kysynyt henkilöstöltä, kuinka he aikovat tukea lasten leikkejä
--	---

Parhaat oivallukset ja vinkit muille

Varhaiskasvatuksessa on usein koko päiväkodin yhteisiä lauluhetkiä, joten miksi ei voisi olla näitä yhteisiä leikkihetkiä?

Jos henkilöstön sitoutuminen leikkiin epäilyttää, heille voisi antaa leikin havainnointitehtävän superleikkipäivän ajaksi.

Koko päiväkodin superleikkipäivän toteuttaminen ei vaadi valtavasti vaivaa, hyvä suunnitelma on kaiken A ja O. Ottakaa kaikki ryhmät mukaan, myös pienten ryhmät!

Jos yksin leikistä vastaaminen tuntuu hankalalta, kaksi kasvattajaa voi asettua samaan leikkiin. Toinen voi olla ensin havainnoijan roolissa ja toinen tukemassa leikkiä, sitten roolien vaihto.

Majaleikki - Leikitään yhdessä

Leikkiprojektin aiheeksi muotoutui majaleikki sisällä. Lapsiryhmästä tehdyt havainnot sekä lasten mielenkiinnon kohteet osoittivat sen, että suosikkileikki oli majan rakentaminen nukkariin.

Tavoitteet:

- Yhdessä leikkiminen ja tekeminen – kaikki mukaan-
- Yhteisleikkitaitoihin tutustuminen ja niiden harjoittelu
- Lapsen osallisuuden vahvistaminen

Toteutus:

Majaleikki toteutettiin kahdessa pienryhmässä. Molemmat pienryhmät saivat vuoropäivinä suunnitella ja rakentaa nukkariin majan. Majan rakentamista varten nukkariin oli varattu erilaisia välineitä ja tarvikkeita kuten patjoja, tyynyjä peittoja, pieni pöytä sekä kaksi isoa lepotuolia sekä erilaisia maxi-legoja.

Toinen tila, joka oli myös käytettävissä, oli pienempi ja siinä oli pöydät varattu kolmen lapsen ja yhden aikuisen ruokailua varten. Tässäkin tilassa oli käytettävissä peittoja ja tyynyjä ja erilaisia laatikoita majan rakenteluun.

Majaleikkiä leikittiin kahden viikon ajan ja molemmissa pienryhmissä oli leikissä mukana yksi aikuinen

Lopputulos:

Molemmissa pienryhmissä leikin aloittaminen sujui sukkelasti. Nukkarissa, joka oli isompi tila, leikki levittäytyi koko tilaan ja lapset rakensivat sinne useita pieniä majoja. Lasten innostuneisuus näyttäytyi vahvasti ja aikuisen läsnäolo ja leikissä mukana oleminen vahvisti lasten keskinäistä vuorovaikutusta.

Toisella projektiviikolla leikissä olevien välineiden jakaminen ja yhteisen majan rakentaminen vaati enemmän aikuisen mukana oloa ja ristiriitatilanteiden selvittelyä. Muutamissa lapsissa oli havaittavissa, että kiinnostus majaleikkiin ei enää ollut niin vahvaa, kuin ensimmäisen viikon aikana.

Päätimme yhdessä lasten kanssa kokeilla majaleikkiä myös ulkona. Majaleikki ulkona jatkuu vielä.

Tavoitteiden toteutuminen:

Yhdessä leikkiminen ja tekeminen: Lasten innostuneisuus rakentaa yhdessä maja näyttäytyi vahvana ensimmäisten päivien aikana. Havaintojen perusteella myös kaveritaidot vahvistuivat. Ensimmäisen viikon aikana tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoitettiin yhdessä, kun selvitettiin erilaisia ristiriitatilanteita, jotka liittyivät leikkivälineiden yhteiseen käyttöön.

Pienryhmän yhteinen majaleikki antoi lapsille kokemuksen, millaista on leikkiä yhdessä ja jakaa tavaroita ja leikkivälineitä.

Yhteinen leikki oman pienryhmän kanssa vaikutti myös vahvistavan lapsen osallisuutta olla mukana, kuulua ryhmään.

Arviointi:

Onnistumiset: Majaleikissä koettiin onnistumisen iloa ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Myös lasten luovuus näyttäytyi vahvasti leikin toteutuksessa. Aikuisen leikillisyyys ja sitoutuneisuus vahvistivat lasten toiminnan mielekkyyttä.

Haasteita: Toimintakauden ajankohta, keväisin päiväkodissa on erilaisia tapahtumia ja juhlia, joten leikkiprojektia oli hieman työlästä mahduttaa viikko-ohjelmaan. Valmistetulle jäi myös vähän aikaa. Alkuperäinen suunnitelma ei myöskään toteutunut, vaan projektin aikana tehtiin nopeita muutoksia. Kaikki lapset eivät myöskään päässeet osallistumaan leikkiprojektiin eri syistä johtuvien poissaolojen vuoksi.

Haasteita: Majaleikkiin, joka toteutettiin ulkona pääsi mukaan vain toinen pienryhmä, sillä suunnitellulla leikkipaikalla oli tehty suurpetohavainto, joten emme päässeet enää toisen kerran rakentamaan majaa metsään.

Mitä tekisin toisin? Projektin valmisteluun ja suunnitteluun varaisin enemmän aikaa. Projektin tavoitteita olisi myös hyvä pohtia lasten kanssa yhdessä. Myös projektin jälkeen olisi hyvä pohtia, miten lapset kokivat leikkiprojektin. Arvioinnissa on vaikea arvioida lapsen osallisuutta tai hänen kokemustaan siitä. Lisäksi, kun tavoitteena on harjoitella yhteisleikkitaitoja, tulisi pienryhmässä lasten määrän olla pienempi max. kolme lasta. Tässä projektissa pienryhmässä oli 5–7 lasta.

Kehittämisideoita: Ulkona majaleikin voisi toteuttaa vuodenaikojen mukaan. Pienryhmät voisivat valita ryhmälle oman puun ja puun kasvua ja muutoksia voisi seurata vuoden aikojen mukaan esim. valokuvin tai piirroksin.

Omat kokemukseni:

- Sain muistutuksen siitä, miten tärkeää lapselle on leikki ja yhdessä leikkiminen
- Sain kokemuksen myös siitä, miten suuri merkitys on aikuisen leikillisyydellä ja sitoutuneisuudella lapsiryhmän leikkiin.
- Huomasin jälleen kerran, miten oppimisen ilo ja riemu näkyy lapsen kasvoilta ja hänen koko olemuksestaan,
- Sain myös muistutuksen siitä, että lasten leikki ei ole vain leikkiä, VAAN SE ON PALJON ENEMMÄN, kun sille antaa mahdollisuuden ja heittäytyy täysillä mukaan.
- ON TOSI KIVAA LEIKKIÄ YHDESSÄ!

Kauppaleikki

Ryhmässä 15 1–6 vuotiasta lasta. Luontopainotteinen päiväkotikoti, jossa olemme paljon ulkona. Myös toiminta ja leikki tapahtuu paljon ulkona. Päiväkodilla on käytössä oma majametsä ja laaja piha-alue. Sisätilat ovat vanhassa kyläkoulussa.

Tavoitteet leikkiprojektille

Lapset:

- Toteuttaa leikki mitä lapset toivovat
- Lapset saavat itse suunnitella toteutuksen
- Vuorottelu leikissä; vuoron odottaminen ja vaihtaminen
- Toisten huomioiminen ja kuuntelu
- Kaveritaidot
- Ryhmäyötaidot

Tiimi:

- Rikastuttaa leikkiä
- Että lapset saavat elämyksiä
- Antaa malli lasten leikkiin
- Olla aktiivisesti mukana leikissä

Kauppaleikin suunnittelu ja toteutus lasten kanssa yhdessä

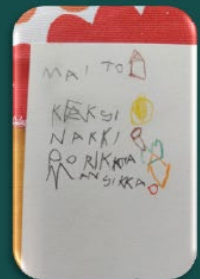
Keskustelu
*Kirjataan ylös;
*Mitä tarvitaan
*Mihin tehdään

Järjestely
*Tarvikkeiden
lajittelu
*Etsitään sopivia
myös kotileikistä
*Esille laitto
*Kauppa valmiiksi

Leikki
*Pienryhmissä
*Roolivaatteet

Ostoslistat
*Kirjoitus
*Piirtäminen
*Leikissä
vuorottelu

Lasten ideointi kauppaleikkiin

	Ruokaa	myyntiin	hyllyyn	
Ostokassit	Kassakone	Hyllyt	Kaloja	Maitoa
Ostokärrit	Rahaa	Tuolit kassalle	Karkkia	Leipää
Kannettavat jutut	Kauppakyltti	Työvaatteet	Herkkuja	Limpparia
Vetokorit	Muovailuvahaa	Liukuhihna	Kurkkua	Kukkia

Kokemus leikkiprojektista

Lapset:

- Lapset olivat innoissaan kauppaleikistä ja hyppäsivät rohkeasti ideoimaan ja tekemään
- Tykkäsivät kovasti
- Muistelivat mitä aiemmin ollut kauppaleikissä, halusivat toteuttaa samaa (eli jo aiemmin leikitty jäänyt positiivisesti mieleen)
- Osasivat käyttää aiemmin koettua luovasti

Tiimi:

- Aikaa olisi tarvinnut enemmän tiimipalavereille, jolloin kaikki tiimistä olisivat päässeet ja pystyneet sitoutumaan paremmin ja olemaan mukana ideoinnissa
- Ehdottomasti tarvitaan koko tiimi mukaan
- Mahdollistaa koko ryhmän osallisuuden (esim. leikki/tekeminen ikäryhmittäin)

Aikataulu

- Leikkiprojektille olisi hyvä varata projektiviikko tai useampi
- Kauppaleikki jakaantui useammalle viikolle, n.1 päivänä/viikko
- Leikkiä jatketaan vielä
- Lapsille enemmän aikaa leikkiä
- Kevään kiireet ja jo aiemmin suunniteltu ohjelma, sekä vakituisen henkilökunnan lomat vaikuttivat leikkiprojektin aikatauluun

Huomioita

Vielä toteutuksesta

Keskusteltiin lasten kanssa leikeistä, mikä on paras leikki ja mitä leikkiä toivoisi. Kauppaleikki oli miltei jokaisen toiveissa, siksi lähdettiin toteuttamaan sitä.

Kauppaleikki valmisteluineen oli iso projekti, johon otettiin mukaan paljon erilaisia toimintoja mm. luokittelua, laskemista, kaveritaitoja, musiikkia, kädentaitoja jne.

Leikki toteutettiin lasten toivomuksesta sisätiloihin, jossa kauppa on lasten leikittävänä ja leikki jatkuu vielä jonkin aikaa. Kauppa siivotaan pois ennen kevätjuhlaa

Tarkoituksena on myöhemmin "siirtää" kauppaleikki ulos ja päiväkodin metsäpaikalle tehdä lasten kanssa uusi kauppa; kerätä luonnon materiaaleja kauppaan ostettaviksi (mielikuvitus/luovuus), nikkaroida kauppatiski, rakentaa kauppamajaa yms.

Roolileikit olivat päiväkodin vasussa ajankohtaisia nyt keväällä, eikä kauppaleikkiä oltu vielä tänä keväänä toteutettu, joten se sopi hyvin toteutettavaksi

Olemme harjoitelleet myös kaveritaitoja ja ryhmässä toimimista, joita leikissä pääsi hyvin harjoittelemaan

Lapset laajensivat itse leikkiä; esim. Kotiin(kotileikki) vietiin ostokset kauppakassissa ja laitettiin siellä hyllyyn ja korjaamolle haettiin eväät kaupasta ruokatunnilla

Kassakone erityisesti oli suosiossa, sitä olisi mielellään naputeltu ilman asiakkaitakin, ja kauppakoriin oli erityisen kiva kerätä ostokset ja pakata ostokset kassiin

Etenkin pienimmät nauttivat suuresti kauppaleikistä ja pyörähtivät ostoksille mielellään

Leikkivälineitä käsiteltiin kauniisti

Leikkiprojekti oli onnistunut, lapset olivat innoissaan ja tavoitteet toteutuivat ja leikki saa myös jatkoa. Toivottavasti ideat leikistä siirtyvät eteenpäin, omiin leikkeihin ja vaikka hiekkalaatikolle

Pehmolelujen seikkailu

“Pehmolelujen seikkailu” on varhaiskasvatuksen leikkiprojekti, jossa 2–3-vuotiaat lapset leikkivät omien tai päiväkodin pehmolelujen kanssa ja vievät ne mukaan päivän eri hetkiin. Pehmolelut ovat lasten mukana koko päivän ajan, ja ne osallistuvat lasten arkeen ikään kuin “vieraina” tai “ystävinä”.

Miksi valitsin tämän projektin?

Tämä projekti tukee lasten mielikuvitusta, kielellistä kehitystä ja motorisia taitoja. Leikki antaa lapsille mahdollisuuden olla luovia ja keksiä omia tarinoitaan, samalla kun he harjoittelevat kielen käyttöä ja ryhmässä toimimista. Se on helppo toteuttaa, sillä siihen ei tarvita monimutkaisia välineitä tai valmisteluja, vaan ainoastaan pehmoleluja ja tilaa leikkiä.

Projektin tarkoitus ja tavoitteet

Projektin tarkoitus:

Tavoitteena on luoda ympäristö, jossa lapset voivat vapaasti tutkia mielikuvitustaan ja kehittää kielellisiä ja motorisia taitojaan pehmolelujen avulla.

Pehmolelujen seikkailu tarjoaa mahdollisuuden sosiaaliseen vuorovaikutukseen, kun lapset jakavat rooleja ja leikkivät yhdessä.

Se myös edistää itsetunnon kehittymistä, sillä lapset saavat kertoa tarinoita ja ohjata pehmolelujen matkaa.

Tavoitteet:

Luovuus ja mielikuvitus: Lapset voivat keksiä erilaisia seikkailuja pehmolelujensa kanssa.

Kielellinen kehitys: Lapset käyttävät ja harjoittelevat sanoja, tarinoita ja keskustelua leikin aikana.

Motoriset taidot: Liikkuminen ja esineiden käsittely kehittävät hienomotorisia taitoja.

Sosiaaliset taidot: Leikki tukee lasten kykyä jakaa rooleja ja tehdä yhteistyötä muiden kanssa.

Mitä projektissa tapahtuu?

Lapset saivat tuoda omat pehmolelunsa kotoa, tai valita pehmolelun päiväkodista.

Pehmolelut olivat mukana aamupiirissä, ja lapsi sai esitellä lelun muille.

Jumpassa pehmolelutkin “osallistuvat” liikkumiseen – esimerkiksi Nikin pehmolelu hyppeli mukana.

Käytimme myös eläinjumppa kortteja, jotka auttoivat lasta kertomaan itsestään ja lelusta.

Ruoka-aikana lapsen pehmolelu sai “istua viereen katsomaan”, miten lapsi syö – tämä rohkaisi lasta keskittymään ja nauttimaan tilanteesta.

Pehmolelut seurasivat päivän kulkua, ja niistä tuli ikään kuin pieni osa lasten omaa ryhmää.

Projektin toteutus, valmistelut:

Pehmolelut: Lapset valitsevat omat pehmolelunsa, tai aikuiset voivat tarjota valikoiman pehmoleluja.

Leikkitilan luominen: Aikuinen voi valmistella leikkitilan niin, että siellä on eri "seikkailupaikkoja" kuten vuori (tyynyistä), laiva (sohva), tai puisto (matto). Tämä tarjoaa lapsille monia mahdollisuuksia liikkua ja tutkia ympäristöään.

Välineet: Ei erityisiä välineitä tarvita – vain pehmoleluja ja mielikuvitusta!

Miksi "Pehmolelujen seikkailu"?

Pehmolelut ovat tuttuja ja rakastettuja lapsille, ja ne tarjoavat luontaisen välineen leikkiin. Pehmolelujen avulla lapset voivat eläytyä erilaisiin rooleihin ja tilanteisiin ilman rajoitteita, mikä tukee luonteenpiirteiden kehittymistä.

Leikin avulla lapset voivat tutkia maailmaa turvallisesti ja kokea uusia asioita pehmolelujensa kautta, kuten matkat, seikkailut ja haasteet. Se on myös loistava tapa edistää lasten itsetuntoa, sillä he voivat ohjata tarinoita ja päättää, mitä tapahtuu seuraavaksi.

Projektin kesto:

Projekti kesti 1 viikon, eli 5 arkipäivää. Joka päivä leikittiin uusi seikkailu, esim:

- Maanantai: tutustuminen ja pehmolelujen valinta
- Tiistai: matka metsään
- Keskiviikko:
- Torstai: pehmolelujen juhla
- Perjantai: yhteinen tarinatuokio ja hyvästit seikkailulle

Mikä onnistui hyvin?

Onnistuneet asiat:

Lapset olivat innostuneita ja nauttivat pehmolelujen seikkailuista.

Tarinat olivat luovia ja hauskoja.

Sosiaalinen vuorovaikutus parani ja lapset oppivat jakamaan rooleja.

Haasteet:

Joillekin lapsille tarinoiden kehittäminen ilman aikuisen apua oli vaikeaa, ja he tarvitsivat tukea.

Leikin sisällyttäminen esteitä ja motorisia tehtäviä olisi voinut olla kehityskohde.

Yhteenveto

Pehmolelujen seikkailu oli erittäin onnistunut projekti, joka edisti lasten mielikuvitusta, kielellistä kehitystä ja sosiaalisia taitoja.

Leikki oli hauskaa ja kehittävää, ja se oli helppo toteuttaa ilman monimutkaisia valmisteluja.

Projekti tarjosi loistavan mahdollisuuden tukea lasten luonteenpiirteitä ja vuorovaikutustaitoja.

Alle 3-vuotiaiden pienryhmäleikki

Ryhmän leikin havainnointi ja mielenkiinnon kohteiden valinta

Ryhmässä 12 lasta, joista 1-vuotias jää projektin ulkopuolelle, koska on motoristen ja kielellisten taitojen osalta niin eritasoinen kuin 11 muuta lasta.

Ryhmässä kiinnostavin leikkipiste on kotileikki, ja se on kielen kehityksen kannalta tutuin ympäristö kasvattaa sanavarastoa.

Ryhmässä pinnalla vauva-asiat, koska yli puolet lapsista tulevat isosiskoiksi tai -veljiksi tämän vuoden aikana, joten kotileikissä on vauva mukana.

Lasten samanikäisyys ja kehitystasojen yhteneväisyys näkyy oman tahdon harjoitteluna, lyhytjänteisyytenä ja ristiriitojen herkkyytenä. "Minä haluan...", "Tämä on minun...", "Et ota...", "Et saa..."

Aikuisen aktiivista läsnäoloa ja leikin ohjaamista tarvitaan, jotta lapset oppivat valmiuksia neuvotteluun, vuorotteluun ja yhteisleikkiin.

Pienryhmäleikin suunnittelu ja aikataulutus

- Keskustelu projektista tiimissä ja sovittaminen kevään suunnitteluun
- Pienryhmien valinta lapsista (3 + 3 + 3 + 2)
- Projektista tiedottaminen perheille
- Leikkiprojektista keskustelu veon kanssa, ja kirjaaminen vasuihin
- Kuvatuen valmistelu
- Toteutus; kerran kuussa, eli yksi leikkiryhmä/vko

Pienryhmäleikin tavoitteet

- Leikin ilo ja yhdessä tekemisen mielekkyys
- Tukea lapsen kielellistä kehitystä ja ajattelutaitoa
- Kehittää lapsen luovuutta ja mielikuvitusta
- Mahdollistaa lapsen osallisuutta ja vertaissuhteiden luomista
- Harjoitella turvallisessa ympäristössä pettymysten sietämistä, itsesäätelyä ja sosiaalisia taitoja (jakaminen, vuorottelu, neuvottelu)

Pienryhmäleikin toteutus (jokainen ryhmä 1xkk huhti-toukokuu)

Leikkiprojektin tilanne nyt ja tulevaisuuden näkymät

- Leikitty 14., 22., 23. ja 29.päivä huhtikuuta.
- Lapset innokkaita ja kuvatuesta selkeä hyöty.
- Leikin rakenteeseen lisätty ryhmässä aiemmin käytössä ollut liikennevalo ajan hahmottamisen helpottamiseksi.
- Leikin pienryhmien jatkuminen suunniteltu kevään kalenteriin.
- Vanhemmilta tullut hyvää palautetta ja kokevat sosiaalisten taitojen harjoittelun tärkeänä.
- Toukokuun leikkiryhmät viikolla20
- Leikin ja leikkitaitojen harjaannuttamisen tärkeys otetaan tulevalle kaudelle ryhmän vasuun.
- Ryhmän aikuisten sitoutuminen leikin mahdollistajana ja ohjaajana kirjataan uuteen tiimisopimukseen.
- Pienryhmäleikki jatkuu syksyllä leikkitreffeinä kahden ryhmän välillä.

Mitä saavutettiin?

- Kuvatuen käytön merkityksen ymmärtäminen.
- Lasten ilo ja luovuuden herääminen, lapsen ääni!
- Hyvä käytäntö ryhmään, pienryhmätoiminnan merkityksen nousu
- Leikin arvostuksen nousu, aikuisen roolin korostuminen
- Ammatillisen keskustelun herääminen työyhteisössä

Kuvin tuettu leikki

Lähtökohtia

- Leikki on tärkein konteksti lasten osallisuuden näkökulmasta
- Leikissä luodaan ja pidetään yllä vertaissuhteita vahvemmin kuin missään muussa lasten toiminnassa
- Jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea pystyäkseen osallistumaan yhteiseen leikkiin.
- Keskustelua toisten veojen kanssa: toive
- Kuvien käyttö leikissä tukee lasten osallisuutta merkittävästi, mutta vaatii sitoutuneen aikuisen
- Toimintataulut jäävät usein nurkkaan pölyttymään

Tavoitteet

- Luoda kasvattajille selkeä ja helppokäyttöinen materiaali leikin tukemiseen
- Tukea sellaisten lasten osallisuutta yhteisessä leikissä, jotka tarvitsevat tukea kommunikointiin päiväkodin arjessa (kielen kehityksen haasteet, kehitysvammaisuus, S2)
- Helppokäyttöisyys
- Monipuolisuus ja jatkojalostaminen

Leikkiympäristönä kauppaleikki

- Materiaalin tekeminen
- Leikin ohjaaminen

Leikkiprojektin toteuttaminen

Vaihe 1

Materiaalin tekeminen: leikkiroolit, rahastus, ostokset, kommunikointi

Vaihe 2
Leikkiympäristö

Vaihe 3
Leikin ohjaus

Kuvin tuettu leikkimateriaalin käyttö

- suomen kielen taitojen kehittymisen tukemisessa (S2)
- puheen kehityksen tukemisessa
- syrjäänvetäytyvän lapsen osallisuuden tukemisessa
- puhumattoman lapsen osallisuuden tukemisessa
- kehitysvammaisen lapsen osallisuuden tukemisessa
- vuorottelun ja kaveritaitojen kehityksen tukemisessa
- tarkkaavaisuuden ja inhibition kehittymisen tukemisessa
- matemaattisten taitojen harjoittelun tukemisessa

Materiaalin parastaminen

- Ostoskuvien lisääminen ryhmien tarpeiden mukaan
- Kommunikointikortit vuorosanoihin (kielellinen malli)
- Kauppaleikin toteutus kuvilla leikkimisenä (opetustuokio)
- ”Muistuke” aikuisen roolista lasten kuvin tuetussa leikissä
- Esittelyvideo materiaalin käyttämisestä
- Materiaalin jakaminen varhaiskasvatuksen henkilöstölle
- Eheyttäminen (oppimisen alueet)

Nukkaritila hyötykäyttöön

Leikkipedagogiikan kehittäminen, tavoitteet

- Yhteinen juttu, kaikki pääsevät leikkiin mukaan ikätason mukaisesti (yhteisöllisyys, osallisuus)
- Nukkaritilan saaminen hyötykäyttöön (leikkiympäristön kehittäminen)
- Lasten tekemisen ilo, vuorovaikutus
- Tiimin jäsenten yhteishengen kasvattaminen

Havainnot

- Kyseessä pienten ryhmä, jossa lapset 9kk- kolme vuotta. Lapsilla eri kehitysvaiheita ja erilaisia tarpeita, mm. kielenkehitys ja ohjeiden ymmärtämisen vaikeus.
- isommilla lapsilla vaikeuksia leikkiä, jos kaikki lapset ovat paikalla. Yksi lapsista hallitsee, toinen myötäilee, kolmas yrittää mukaan keinolla millä hyvänsä. Ollaan huomattu, että jos joku isommista lapsista puuttuu/on pois hoidosta niin leikkiminen onnistuu paremmin.
- Havaitsimme, että kyseinen tila aiheuttaa lapsissa helposti levottomuutta ja hankaluuksia keskittyä leikkiin.

Kehittämisen kohteet

- leikkiympäristön muokkaaminen
- huomioida, että jokainen lapsi pääsee leikkiin mukaan ja siinä ohjaaminen
- keskittyminen tekemiseen
- ryhmäjako

Lasten kiinnostuksen kohteet

kotileikit, astiat, ruokatavarat, tavaroiden kasaaminen (reput, korit, pussukat), rakentelu, autot, koneet, laulut

Tuen tarpeet lapsilla

- päästä leikkiin mukaan ilman että menee käsirysyksi, tavaroiden ryöstämiseksi ja karkuun juoksemiseksi.
- leikkirauha, mahdollisuus keskittyä
- jokainen lapsi tulisi huomioitua
- kuvat

Tuen tarpeet kasvattajilla

- tiimin tuki
- rohkeutta kokeilla eri keinoja esim. kuvat, puhetyyli, äänenpaino, mallintaminen
- esimiehen tuki

Leikkiprojektin aiheen synty

- lasten kiinnostuksen kohteet
- tilojen käyttö
- yhteinen juttu
- suunnittelu ja toteutus
- leikkiprojektin aikataulu valikoitui juuri tähän ajankohtaan toteutettavaksi, koska ryhmään tulossa paljon muutoksia, mm. uusi aikuinen sijaistamaan kuukaudeksi ja neljä uutta lasta aloittaa/ juuri aloittanut hoidon.

Leikin kulku

- Pikkukeittiössä tehdään eväät ja pakataan ne reppuihin. Mietitään yhdessä mitä retkelle tarvitaan mukaan. Suunnitelmallisesti jokaisen reppuun tarvittavia astioita ja ruokia.
- Lähtö retkelle laulun säestämänä. (lähdetään me metsään retkelle...)
- Saavuimme järven rantaan (nukkari), jossa odottavat moottorikelkat valmiina lähtöön. Tarvikkeena käytetään istuintyynykärriä.
- Moottorikelkoilla ajamme nuotiopaikalle. Sieltä löytyvät polttopuut ja makkaratikut. Teemme yhdessä nuotion.
- Odotamme hetken hiillosta ja valmistelemme eväät syöntikuntoon. Paistamme makkarat ja syömme eväät.
- Halukkaat saavat lähteä käymään pilkillä. Kairaamme yhdessä reiät. Lauletaan pilkkilaulu.
- Kiiakarit on otettu myös mukaan ja halukkaat voivat katsella muuttolintujen paluuta.
- Rakennamme yhdessä järvenrantaan laavun ja jäämme sinne päiväunille.

Suunnittelussa huomioimme

- Huomioitiin lasten mielenkiinnon kohteet. Kaikilla on lupa kokeilla ja erehtyä. Lasten ovat itse miettineet leikin kulkua. Esim. mitä tarvitsen mukaan retkelle, pilkille, nuotion tekoon.
- Kuvatuki, ikätasoiset tarvikkeet, selkokieli, lasten osallisuus ja tilan käyttö leikkiin muinakin aikoina.
- Tarkoituksena on, että leikki saa jatkua myös ulkona.

Lopetus ja arviointi

- Toiveena on, että tämä leikki ei jäisi yhteen kertaan, vaan voisi jatkua joka keväisenä toimintana, koska täällä perinteisesti keväisin kuljetaan metsässä, luonnossa, laavuilla ja pilkillä.
- Lapsilla tuli hienoja ideoita esim. nuotion sytytys. Lintubongauksessa tarvittavat kiiakarit löytyivät käyttöön ja niillä ilakoiden huomasi muuttolintuja. Moottorikelkkaa käytiin välilläkin käynnistelemässä. Laavun rakennuksessa kaikki lapset olivat

osallisena. Retkipaikalta löytyi myös metsäneläimiä ja niitä porukalla hoidettiin. Nimettiin lintuja ja metsäneläimiä.

- Mielestämme esim. lasten osallistuminen ja vaikuttaminen onnistui tavoitteidemme mukaisesti. Kaikki lapset pääsivät osallistumaan oman ikätasonsa mukaisesti ja viihtyivät leikissä. Maahanmuuttajat pääsivät tutustumaan paikalliseen kulttuuriin mallittamalla.
- Koko toiminnassa käytimme myös kuvatukea. Ryhmässä maahanmuuttaja, kielenkehityksen haasteita. Niistä toki hyötyivät kaikki.
- Ryhmän muilta aikuisilta ja esimieheltä saatiin hyvää palautetta.
- Tämän projektin toteutus toi meille tekijöille ajatuksen ja kokemuksen siitä, että yhteistyössä on voimaa. Myös pienten kanssa voi kehitellä erilaisia juttuja/leikkejä/leikkimaailmoja kunhan kaikki aikuiset ovat ”juonessa” mukana ja kannustavat toisiaan.

Nallesairaala

Päätimme yhdessä tiimini kanssa ottaa projektityöksi Nallesairaalan koska lapset tykkäävät hoivata nallejaan ja lasten oma pelko neuvola/lääkärikäyntejä kohtaan voi lieventyä heidän leikkiessään lääkärivälineillä ja tutustuessaan välineisiin mitä milläkin tutkitaan.

Ryhmässämme monen lapsen tavoitteena varhaiskasvatussuunnitelmassa on leikkitaitojen harjoittelu.

Aluksi valitsin tilaksi lasten kotisleikkihuoneen, mutta myöhemmin siirsin tilan eri huoneeseen, jossa oli rauhallisempaa. Halusin, että muut lapset voivat leikkiä kotisleikkiä sillä aikaa, kun yksi hoitaja ottaa lääkärileikkiin 2-3 lasta kerrallaan.

Nallet/pehmot mitattiin, punnittiin, tutkittiin korvat, katsottiin suuhun, mitattiin kuumetta, mitattiin päänympärystä, kuunneltiin sydäntä ja keuhkoja sekä annettiin lääkettä ja rokotteita.

Kaikki kirjattiin neuvolakortteihin yhdessä lasten kanssa.

Meillä oli myös pahvista tehty röntgenlaite ja ambulanssi.

Jo eri tilaan leikkimään tuleminen oli lapsista jännittävää. Lääkärintakkia eivät pienemmät halunneet käyttää.

Lapset olivat todella innoissaan leikissä mukana.

Isoimmat osasivat todella hyvin kertoa mikä heidän pehmojaan vaivasi. Aika moni pehmo poti mahakipua.

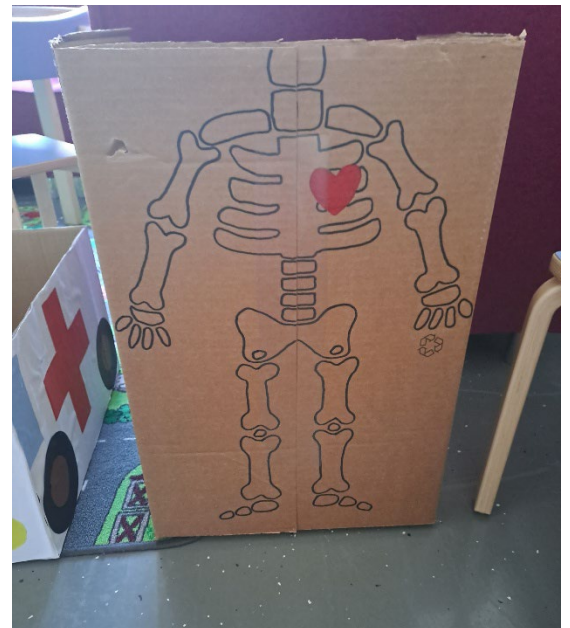
Pienempien kanssa mitattiin, punnittiin ja tutkittiin erilaisia välineitä. Aika moni halusi tutkia myös hoitajaa. Sydänääniä kuunneltiin myös hoitajalta, se oli kovin hauskaa lapsista!

Tiimi oli täysin mukana projektissa ja leikimme tätä leikkiä tulevaisuudessakin.

Leikki kesti pari viikkoa aktiivisena, kunnes vaihtui ohjattuun kauppaleikkiin.

Lapset nauttivat, kun aikuinen oli leikissä mukana. Leikkiympäristö oli myös innostava. Ympäristöä oli suunniteltu ja rakennettu leikkiä tukevaksi.

Projekti onnistui mielestäni hyvin!

Pizzeria-projekti

Tavoitteet:

Rikastuttaa vilkkaiden lasten leikkiä

Harjoitella yhteistyötaitoja ja hyviä käytöstapoja, vuorottelua, vahvistaa matemaattista ajattelua ja kädentaitojen käyttöä

Taustalla vilkas lapsiryhmä, jossa hankala kohdentaa energiaa. Lapsille tehdään selväksi, milloin ja missä voi riehua ja milloin on aika rauhoittua ja oppia myös leikkimään rauhassa ja antamaan toisillekin leikkirauha

Miksi tämä?

Kotileikkiin tarkoitus saada jotakin ”ideaa”, jolloin lapset saadaan mukaan suunnitteluun ja innostuvat keskenäänkin rikastuttamaan leikkiä.

Toteutus:

Toteutettiin yhden pienryhmän toimesta (7 lasta)

Muutettiin kotileikkiympäristöstä pizzeria- leikki

Lasten kokouksessa yhdessä lasten kanssa pohdittiin, mitä pizzerialaikissä tarvitaan ja pikkuhiljaa rakennettiin ympäristöä, välillä leikittiin ja sitten rakennettiin lisää.

Aikuisen läsnäolon tärkeys- miten toteutuu? Apukysymysten luojana leikissä ja vuorojen jakamisessa Leikissä ei voi olla liikaa leikkijöitä, kerralla 2-3 lasta, niin leikki pysyy mielekkäänä.

Kuvitetaan leikkiä monipuolisesti ja hankitaan rekvisiittaa myös tarjoilijalle ja kokille

Projektin lopussa leivotaan pizzaa

Varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisen alueet näkyvät pizzeria- leikissä esimerkiksi:

- Kasvan, liikun, kehityn : Erilaiset ruoka-asiat, maistaminen, pöytätavat, Pizzan leipominen yhdessä

- Ilmaisun monet muodot: Taiteillaan pizzeriaan rahaa ja koristeita ym.

- Kielten rikas maailma: Luetaan ravintola-aiheisia kirjoja, lorutellaan ruokaloruja esim. Kukko puuron keitti, kana maidon lämmitti, pikkulinnut lusikat toi, tulkaapa lapset syömään.

- Tutkin ja toimin ympäristössäni: Havainnoidaan meidän omaa kaupunkia, missä on pizzeria, voiko kotona tehdä pizzaa, mitä pizzan tekoon tarvitaan, kuka pizzaa tekee pizzariassa Matemaattiset osa-alueet, kuten kassakoneen käyttö, pizzariassa maksaminen.

Ajatuksena että pizzariaa leikitään nyt kesään asti.

- Minä ja meidän yhteisömme: Arjen taitoja, huolehditaan pizzarian siisteydestä, harjoitellaan

esiliinan pukemista ja myssyn laittoa.

Aikuisen kanssa yhdessä pohditaan ja leikkineuvotellaan sekä ratkaistaan ongelmia ja ristiriitoja. Opetellaan hyviä tapoja.

Tavoitteiden toteutuminen

Aikuisen läsnäoloa tarvitaan, Leikkiryhmien suunnitteleminen etukäteen. Mukava kokonaisuus, mutta tarvitaan paljon aikaa ja organisointia. Ei välttämättä onnistu, jos joku aikuinen on pois.

Vuorottelua harjoiteltu paljon ja hyviä käytöstapoja; Kiitos! Ole hyvä! Saisinko? Maistuuko?
Jne.

Pizzan leipominen vielä edessä.

Haasteita lähinnä aikataulussa, kun keväällä paljon hommaa

Lapset sai positiivisia kokemuksia ja kokemuksen siitä, että on saanut itse vaikuttaa- lapsen osallisuus

Syksyllä uusin tuulin ja paremmalla ajalla vielä enemmän syventyä tähän!

Mielikuvitusmaailma, projekti 4–5-vuotialle lapsille

Tähän projektiin tarvitaan

- a) hiekkasanko
- b) hiekkalapio
- c) vesivärejä, pensseleitä ja tusseja
- d) liimaa, sakset
- e) vedenkestävä alusta mielikuvitus-leikkimaailmalle
- f) luonnonmateriaaleja
- g) lapsia ja aikuisia

Tämä projekti onnistuu parhaiten loppukeväästä syksyyn.

Projektin aloitus

Selostetaan lapsille, että tehdään luonnonmateriaaleista fantasiamaailma. Kaikki osallistuvat rakentamiseen ja materiaalien keräämiseen.

1. Tehdään alusta esimerkiksi hiekasta muovitetun laidallisen tason päälle. Lapset keräävät hiekan sankkoihin päiväkodin pihasta.

2. Kerro lapsille hieman jokamiehenoikeuksista ennen metsään menoa. <https://minilex.fi>

3. Retki lähimetsään.

Kerätään kuivuneita pieniä risuja, käpyjä ja tammenterhoja, naavaa ym., ehkä muutama kivi.

Lapsilla on mukana hiekkasankoja, joihin kävyt ja pienet risut mahtuvat.

Kasvattajat neuvovat miten paljon ja millaisia risuja voi kerätä, jotta niitä voi käyttää

käpyeläimien ja -hahmojen käsinä sekä jalkoina. Muistutetaan, että vain maahan pudonneita puun osia voi kerätä.

4. Sisäaskartelua

Asetellaan risuja ym. alustalle.

5. Sisäaskartelua

Saatetaan mielikuviutusmaailma loppuun.

Lapset saavat koko projektin ajan keskustella valmisteilla olevasta työstä kasvattajien ja toisten lasten kanssa.

Kasvattajat auttavat ristiriitatilanteissa ja ehkä ruokkivat lisää mielikuviutusta kysymyksillään sekä auttavat rakentamisessa tarvittaessa.

Voidaan maalata käpyjä ja risuja sekä käyttää liimaa eri osien yhdistämiseen. Hahmoille lisätään jalkoja, käsiä, päitä, hattuja ym.

Yhteenvetoa

Tässä projektissa rikastutetaan mielikuviutusta, opitaan yhteistyötaitoja ja keskittymistä.

Opitaan luonnosta ja samalla luonnolla on rauhoittava vaikutus osallistujiin.

Kaikki osallistuvat leikkiin sekä askarteluun ja kasvattaja ohjaa sekä osallistuu tarvittaessa auttamalla askartelussa. Ryhmä voidaan jakaa esimerkiksi kahteen ryhmään sisätiloissa.

Sadutus ja nukketeatteri

Lapsia sadutetaan hänen valitsemastaan kuvasta. Lapsi kertoo kuvasta ja aikuinen kirjoittaa. Ryhmässä on 3–6-vuotiaita lapsia.

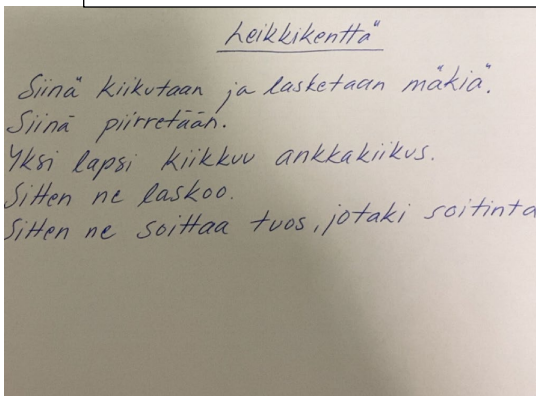
Tavoite: Lapsen oma mielikuvitus pääsee valloilleen, lapsen osallistaminen, ryhmässä toimiminen. Lapsen näkemysten ja mielipiteiden arvostaminen, kuuleminen ja huomioiminen. Vuorovaikutusta ja yhdessä oloa.

Toteutus: Lapsia sadutetaan sekä lopuksi lapset saa esittää haluamansa nukketeatteriesityksen. Lapset saa käyttää omaa luovuuttaan ja mielikuvitusta esitykseen.

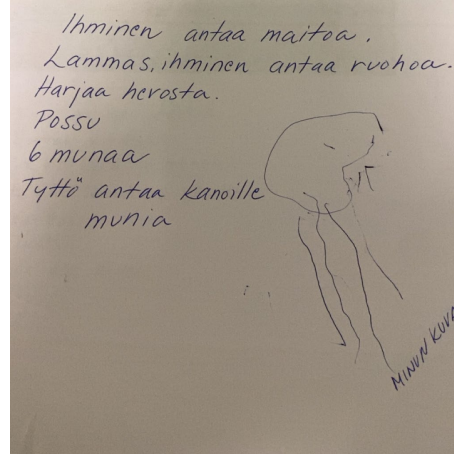
Lasten omia satuja

Kuva verkossa:

<https://assets.pinterest.com/ext/embed.html?id=660269995396685637>

Kuva verkossa: [Unidad Didáctica " Los animales"](#)

Miksi sadutus?

Sadutus rohkaisee lasta:

<https://vintti.yle.fi/yle.fi/mediakompassi/mediakompassi/vanhemmat/aihesisallot/mediapsykologia/0-6-vuotiaat-satuja-ja-tarinoita/sadutus.htm>

Lukijuuden edistämisestä, kun lapsi ei vielä osaa lukea: <https://luelapselle.fi/lapsen-lukijuus-alkaa-kuvien-tutkimisesta-ja-luetun-kuuntelusta/>

Tavoitteiden toteutuminen ja arviointi: ei valmis koulutuksen loppuessa, oma tiimi arvioi, kun toteutus on valmis.

Metsäretki

Lasten aloitteesta keräsimme roskia matkalla metsään. Samalla pohdimme, mitä tapahtuu luonnolle ja metsän eläimille, kun ympäristössä on roskia?

Majanrakennus

- Tutkin toimin ympäristössäni
- Minä ja meidän ympäristömme
- Ilmaisun monet muodot
- Kasvan liikun kehityn

Aloitimme etsimään ympäristöstä tarpeeksi majanrakennukseen tarvittavia materiaaleja Eri kokoisia ja muotoisia

Samalla harjoittelimme matemaattisia taitoja, kuten Pitkä - lyhyt, Ohut - paksu, Suora - kaareva

Majan rakentaminen alkoi

Lasten ideoima maja ja täytyyhän majassa olla imuri, joka muuntuu myös lehtipuhaltimeksi

Tutkimme ympäristöä

Harjoittelimme samalla metsän kasvituntemusta

Kysyin mikä kasvi?

Vastaus: Sininen kukka

- Tämä kasvi on sinivuokko eli lehtosinivuokko

-kasvi on myrkyllinen

Lasten mielestä havupuu

Tässä havupuussa on marjoja, jotka ovat käpyjä

Mehevät kävyt houkuttelevat lintuja

Kataja on rauhoitettu puulaji

Lasten kiinnostuksen kohteet - Vaikuttaminen, Osallisuus

- Tutkin toiminen ympäristössäni
- Kasvan liikun ja kehityn
- Minä ja meidän yhteisömme
- Ilmaisun monet muodot
- Kielen rikas maailma

Lopputuloksena metsäretket jatkuvat luontoon tutustuen

Tuetun leikin kehittäminen 3–5-vuotiaiden vuorohoitoryhmässä

Ryhmä: 3–5-vuotiaat, vuorohoitoryhmä, 31 lasta

Ryhmän haasteet:

- Vuorovaikutuksen haasteet: suuret tunteet, tilanteiden lukutaito, jakaminen
- Lasten hoidon tarpeen vuoksi vaihtuvat ryhmä
- Aikuisten suuri vaihtuvuus
- Tilat; paljon pieniä tiloja sisällä ja piha-alueen suuri koko

Havainnot:

- Osa lapsista ei koe pääsevänsä leikkiin mukaan
- Osa lapsista vetäytyy leikkimään yksin
- Kaveria varmistellaan siirtymätilanteissa ja niitä ennen
- Kesken leikin mukaan pääseminen vaikeaa. Mukaan kysyjä ei ymmärrä toisten viestiä tai ei osata kysyä leikkiin pääsyä

VASUsta esiin nostettua:

- Leikki tuottaa lapselle iloa
- Sosiaalisten suhteiden luominen
- Käsitteet itsestä ja muista ihmisistä

Toimenpiteet:

- Keskustelu ryhmän aikuisten kanssa lasten leikistä ja sen tukemisesta
- Oma mallintaminen

Tulevaisuus:

- Aikuiset jakautuvat mukaan lasten leikkeihin
- Tuetun leikin käsitteen avaaminen henkilökunnan kanssa

Paloasemaleikkiprojekti alle 3-vuotiaiden ryhmässä

Perustelut valinnalle: Kaupunki- ja autoleikkiä ja sen ympäristöä on kehitetty paljon syksykauden aikana, siellä oleva paloasema on kiinnostanut monia, siksi lähdimme nyt jatkokehittämään sitä

Tavoitteet:

- Leikkitaitojen tukeminen, yhteisleikin harjoittelu
- Kielellisten taitojen tukeminen
- Vuorovaikutustaitojen tukeminen kavereiden kanssa
- Erilaisiin maalaustekniikoihin tutustuminen
- Motoristen taitojen tukeminen ja yhdessä liikkumisen ilo

Suunnitelma

- Lähdetään kehittämään lasten kanssa yhdessä kaupunkileikkiin paloasemaleikkiä
- Tehdään yhteistaideteoksena liekit, jotka laminoidaan leikkiympäristöön
- Leikitään yhdessä paloasemaleikkiä, jossa laminoitu liekki laitetaan esimerkiksi seinään kiinni, ja lähdemme yhdessä sammuttamaan sitä
- Luetaan leikkiprojektia tukevia kirjoja ja lauletaan lauluja
- Katsotaan aiheeseen liittyviä videoita (esim. Yle Arenasta Isot koneet)
- QR-koodeilla seinäteippauksiin aiheeseen sopivia lauluja
- Pukeutuminen niin kuin pelastajat
- Jumppa, jossa sammutetaan tulipaloja ja pelastetaan pehmoleluja
- Paloauton valmistaminen isosta pahvilaatikosta
- Väritetään seinille paloautojen kuvia
- Lapset voivat tuoda päiväkotiin teemaan liittyviä leluja ja kirjoja

Arviointi

- Projekti onnistui kokonaisuudessaan erittäin hyvin, lapset sekä tiimi heittäytyivät mukaan innoissaan leikkiin
- Vanhemmat osallistuivat mielellään tuomalla kotoa aiheeseen liittyviä kirjoja ja leluja
- Onnistuimme tukemaan kielellisiä taitoja monipuolisesti, esimerkiksi kirjoja lukemalla ja laulamalla
- Seuraavalla kerralla varaisimme projektille vielä enemmän aikaa, pahvipaloauto jäi vielä vähän kesken, jatkamme sen toki vielä valmiiksi leikkeihin
- Paloasemateemaiset jumpat olisi mukavampi toteuttaa pienemmissä ryhmissä, mutta resurssien takia jouduimme nyt jumppaamaan isolla porukalla
- Pukeutuminen niinkuin pelastajat uloslähtöhetkillä jäi toteutumatta
- Oli kiva huomata, että yhden työntekijän innostuessa kunnolla, muutkin inspiroituvat pohtimaan lisää sisältöä projektiin

Leikkipedagogiikka kielellisten taitojen vahvistajana.

Varhaiskasvatuksen monikielinen toimintaympäristö

Etukäteen esiin nousseet kysymykset:

- Mistä lapset ovat kiinnostuneita?
- Minkälaista tukea lapset tarvitsevat leikkiin?
- Mitä kehittämiskohteita löydän?
- Minkälaista tukea kasvattajat tarvitsevat lasten leikkipedagogiikan toteuttamisessa?

Omat havainnot ryhmässä:

- Lapset olivat kiinnostuneita eläimistä ja he halusivat leikkiä eläinlääkärileikkiä.
- Lapset tarvitsevat aikuisen sensitiivistä läsnäoloa leikissä ja kuvia kommunikoinnin tueksi.
- Toimintataulun käyttöönotto auttaisi monikielistä lasta osallistumaan eläinlääkärileikkiintarjoamalla visuaalista ja sanallista tukea leikin kulkuun, rooleihin ja keskeisiin fraaseihin.
- Toimintataulun käyttöönottoa on hyvä harjoitella yhdessä henkilöstön kanssamallittamalla.

Lähtökohta: Kaikilla lapsilla on oikeus leikkiin, kielelliseen kehitykseen ja osallisuuteen. (VASU 2022, s.31–33,36)

Tavoitteet:

- Henkilöstön rohkaiseminen mukaan leikkiin.
- Enemmän osallistavaa leikkiä.
- Opettaa suomen kieltä monikielisille lapsille.

Toiminta:

- Otetaan toimintataulu esille ja mukaan leikkiin yhdenviikon ajan. Toimintataulusta löytyy eläinlääkäriaiheeseen liittyen verbi, adjektiivi, ym. sanojen kuvia.
- Luodaan eläinlääkärileikki tilanne, jossa esillä olevaa toimintataulua voi käyttää ilmaisuun.
- Mallitetaan kuvien käyttöä eli puhutaan kuvien avulla leikkitilanteessa. Tämä aloitetaan ensin yhden kuvanosoittamisesta ja pikkuhiljaa lisätään osoittamista useampaan kuvaan puheen rinnalla.
- Aikuinen ylläpitää toimintataulun avulla vuorovaikutusta ja nostaa leikin aikana esille leikinkulkuun, rooleihin ja keskeisiin fraaseihin liittyviä teemoja.
- Leikkiviikon jälkeen kannustetaan lapsia käyttämään taulua itsenäisesti.

Arvio: Miten toimintataulu tukee monikielisiä lapsia?

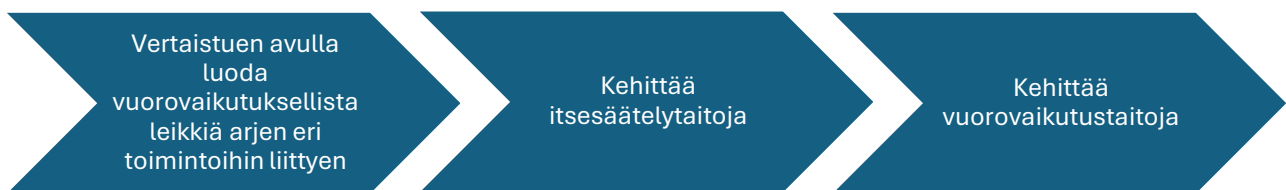
- Visuaalisuus tukee ymmärtämistä. Kuvat auttavat lapsia hahmottamaan, mitä leikissä tapahtuu.
- Rohkaisee osallistumaan. Toimintataulu tarjoaa turvaaja selkeyttä, mikä voi lisätä lapsen itseluottamusta ja halua osallistua.
- Opettaa suomen kieltä- Lapsi oppii uusia sanoja ja lauseita leikin lomassa.
- Vähentää kielimuuria. Lapsi voi osallistua leikkiin ja kommunikoida muiden kanssa ilmanvahvaa suomen kielentaitoa.

Leikki-, kaveri. ja vuorovaikutustaitojen tukeminen leikillä

Kohderyhmä: Esiopetusryhmä, missä 11 lasta, jossa kielenkehityksen viivästymää ja monimuotoista kehityshäiriötä, autismikirjon piirteitä (add, adhd, asperger)

Ryhmän haasteet: Ryhmässä lapsia, joilla aggressiivista sekä impulsiivista käytöstä, puheviivästymää -> tarvitsevat harjoitusta leikkitaitoihin sekä vuorovaikutustaitoihin

Tavoite: Esiopetuksen opetussuunnitelmassa (2014) on mm. tavoitteena rohkaista ja ohjata käyttämään ilmaisun eri muotoja. Tavoitteena myös edistää lasten kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja.

Leikki-idea, mikä tukee lasten leikki- ja kaveritaitoja sekä vuorovaikutustaitoja

Teemaleikit: kauppaleikki, lääkärileikki, kaupunki/autoleikki

Leikin jatkumo: Lasten omien ideoiden kuunteleminen ja kannustaminen ideointiin.

Mahdollisuus toteutukseen: **Lasten itse ideoima ja rakentama autoleikki**

Leikin havainnointi ja leikkipedagogiikan kehittäminen päiväkotiryhmässä

Tehtävänä oli havainnoida lapsiryhmän toimintaa ja leikkiä.

Toteutus: 3–4-vuotiaiden ryhmä, jossa 17 lasta.

Kävin noin kerran kuukaudessa havainnoimassa ryhmässä.

Ensimmäinen ohjauskäynti:

Aamupäivän leikin aikana, kaikki osaston väliovet ovat avoinna ja lapset vaeltavat tilasta toiseen. Aikuiset ovat samassa tilassa ja tekivät valmisteluita ja keskustelivat. Kaksi aikuista vaeltaa ryhmätiloissa sammuttelemassa tulipaloja. Kiirettä ja tulipaloja riittää. Toiminnan ajaksi lapset kerätään yhteen ryhmätilaan penkeille istumaan. Koko ryhmän yhteinen muskarituokion alussa aikuiset vaihtavat lasten paikkoja penkeillä, ja ottavat itselleen tuoleja niiden lasten lähelle, jotka tarvitsivat apua rauhoittumiseen. Kun toiminta alkoi, lapset ryhtyivät kuitenkin innolla mukaan toimintaan. Tutut leikit veivät helposti mukanaan. Leikkien välissä opettaja hyppää pystyyn ja lähtee hakemaan viereisestä tilasta puuttuvan tavaran. Lapsissa käynnistyi välitön levottomuus. Osa poistuu paikaltaan tai ryhtyy pitämään ääntä. Seuraavaan leikkiin opettajan täytyi uudelleen motivoida lapsien keskittymistä tekemiseen. Leikkiin lähdettiin, mutta osalle levottomuus päälle. Lapset pyytävät uudestaan samaa leikkiä. Opettaja vilkaisee kelloaan ja sanoo “Nyt ei keretä, kun meillä on näitä muita leikkejä vielä. Mutta leikitään toisena päivänä tätä uudestaan”. Seuraavana leikkinä vuorossa revontulitanssi. Opettaja jakaa lapsille huiveja leikkiä varten. Kaikille ei riitä huiveja, joten yksi aikuisista lähti niitä etsimään toiselta osastolta. Opettaja keksii, että “hei lauletaanpa vielä odotellessa kerran tuo kummituslaulu”, jota oli aikaisemmin laulettu ja niin tehtiin. Sen jälkeen kaikille löytyi huivit ja päästiin jatkamaan laululeikkejä. Aikuinen laittaa taustalle soimaan revontulitanssin ja istuu lattialla tanssittaen huivia kädessään ja taputtaa sekä tömistää jaloilla laulun mukana. Lapset osallistuvat leikkiin niin ikään penkillä istuen. Tuokion jälkeen pukemaan siirrytään pienryhmissä, muiden kanssa jäädään jatkamaan leikkejä.

Havainnoin ja kirjasin päiväkirjaan seuraavia havaintojani päiväkotiryhmässä:

- Lapset vaeltavat ryhmätiloissa vapaasti.
- Kiire, suorittaminen näkyy.
- Missä aikuisten tuki, läsnäolo? (huoneenpoikki ohjeistaminen)
- Ympäristö (tilojen rajaaminen ja rikastaminen/karsiminen?)
- Häiriötekijät. Leikit vaihtuvat ja katkeavat jatkuvasti.
- Kovat äänentasot ja levottomuus kuormittavat niin lapsia kuin aikuisia. Keskittymisen ja tarkkaavuuden ylläpitämisen pulmia, joka lisää levottomuutta.
- Henkilökunnalta tuli palautetta uhmakkaasta käytöksestä ja epäilyistä, että lapsilla olisi tarkkaavuuden ja keskittymisen haasteita.

- Samat haasteet näkyivät myös ulkona.

Mitä muuttaisin?

Tiimipalaveri:

Minkä koette haastavaksi?

Voisitteko vaikuttaa tilanteeseen jotenkin?

- kerroin havainnoistani ja kehitysideoistani
- teimme yhteistyössä osaston henkilökunnan kanssa lapsiryhmän konkreettista pedagogisen toiminnan suunnittelua.
- henkilökunta sai itse määritellä kuinka tilannetta lähdetään käytännössä parantamaan.
- työskentelyyn sitoutuminen!

Ryhmässä oli paljon tehtävissä mm. ryhmän henkilökunnan toiminnassa ja pedagogisen ympäristön hyödyntämisessä kokonaisvaltaisesti.

Kokonaisvaltainen pienryhmätoiminta:

- Sitouduttava jakamaan lapset eritiloihin pienempiin ryhmiin aina kun mahdollista.
- Osaston ovet pidetään suljettuna.
- Aikuinen on osa leikkiä.
- Jaettu leikki, tuettu leikki, ohjattu leikki.
- Ennakointi.
- Valmistelut tehdään niille sovitulla ajalla.
- Leikin seuraaminen ja arvioiminen on osa pedagogista toimintaa.
- Koko päiväpedagogiikka karsii kiirettä.

Leikkiympäristön muokkaaminen/hyödyntäminen:

- Kaikki leikkiympäristöt haltuun.
- Leikkiympäristöjen rajaaminen.
- Leikin rikastuttaminen lapsilähtöisesti.
- Lapset rakentamaan leikkiympäristöjä.

- **Leikkirauha!**
- **Kiireettömyys!**
- **Leikin jatkumo!**
- **Leikin tukeminen ja turvaaminen sekä leikkirauhan ylläpitäminen ovat aikuisen tehtäviä läpi päivän.**

Mitä on muuttunut?

- äänentasot ovat kohtuulliset
- leikkiin sitoutuneet lapset ja aikuiset (?)
- uhmakäyttö, rajojen testaaminen on vähentynyt
- ristiriitatilanteet ovat vähentyneet
- Kokopäiväpedagogiikan ja pienryhmätoiminnan toteutuminen - oppiminen, kasvu ja kehitys mahdollistuu.

Muistettavaa jatkoon:

- Oman työn arviointi ja tiimintyöskentelyn arviointi!
- Lasten kanssa toimiminen(leikki) tuottaa tietoa lapsiryhmän tarpeista ja antaa keinoja lapsilähtöiseen työskentelyyn, mutta toimii myös pedagogisen suunnittelun pohjana.
- Kasvattajan sitoutuminen ratkaisevassa roolissa!!!

Leikki on lapsen perusoikeus, jonka aikuinen voi mahdollistaa.

Leikkiprojekti 4–5-vuotiaille: kauppaleikki

Lähtötilanne: 4–5-vuotiaiden ryhmä

Lapset näyttävät olevan taitavia leikkijöitä. Kun tilannetta tarkastelee lähemmin, niin leikki on enemmän rinnakkaisleikkiä, eikä vastavuoroisuutta ole niin paljon. Lapset pitävät leluja itsellään, eikä rooleja vaihdeta. Puheentasolla vuorovaikutus on vähäistä. Jos omaa tahtoa tai ideaa ei saada läpi niin lapset helposti loukkaantuvat ja vetäytyvät pois leikistä. Toisen kuunteleminen ja neuvottelu on vähäistä ja toisen näkökulmasta katsomista ei juuri esiinny.

Kiinnostuksen kohteet: Koti- ja kauppaleikki

Kasvattajan rooli:

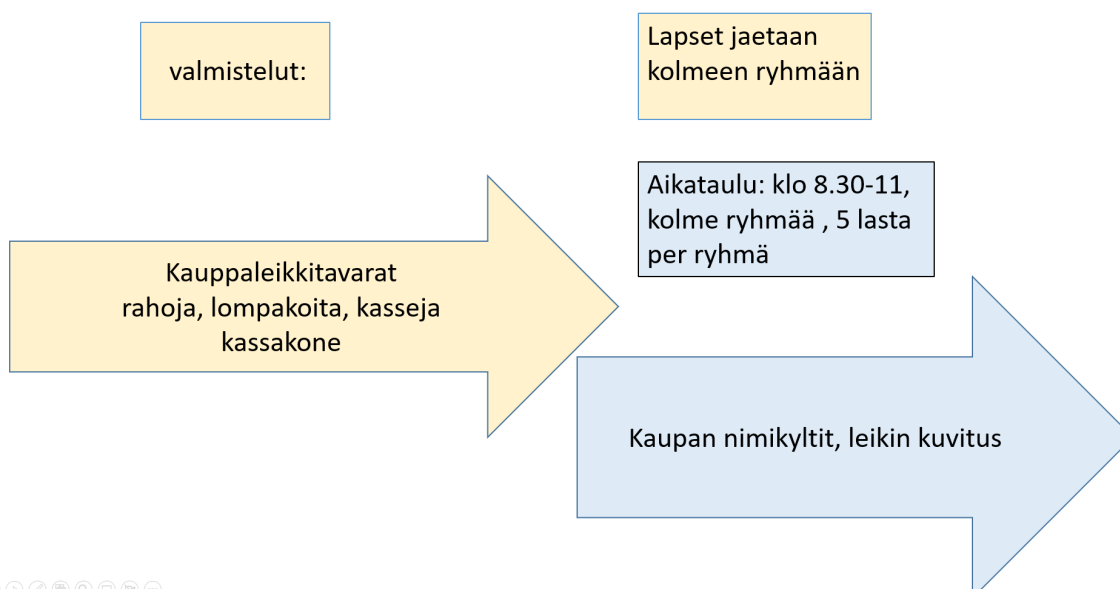
leikin järjestäjä, mahdollistaja suunnittelija ja rikastuttaja
leikkikaveri

Kasvattajan tehtävä:

tukea lasten keskinäistä yhteisleikkiä
kannustaa ja kehua leikin aikana
leikkiin heittäytyminen ja johtaminen
leikin sanoittaminen, auttaa leikin alkuun
leikin rikastaminen

Tavoitteet:

lasten vuorottelutaitojen kehittyminen
kaikki lapset kiinnittyvät ja sitoutuvat leikkeihin
kaikilla lapsilla on mahdollisuus tehdä leikkialoitteita
roolien vaihto
kiireetön ilmapiiri

Leikkiprojektin toteutus

Leikkiprojektin toteutuspäivänä oli paljon lapsia poissa ja kaikki aikuiset paikalla, joten jaoin lapset kahteen ryhmään. Toinen ryhmä meni ulos ja toinen aloitti kauppaleikin, joka oli laitettu osittain valmiiksi. Koska aikaa oli nyt tunti 45 minuutin sijaan niin päätimme tehdä leikkirahat itse kauppaleikkiin. Lapset saivat samalla harjoitella numeroiden jäljentämistä mallista. Ryhmässä oli vain kaksi 4-vuotiasta ja muut syksyllä esikouluun meneviä. Molemmissa ryhmissä oli kuusi lasta ja kaksi aikuista. Arvoimme, ketkä kaksi saivat aloittaa myyjinä ja neljä aloitti ostajina. Ostajilla omatekemät rahat, lompakko ja kassi. Kaikki pääsivät vuorollaan myyjiksi ja ostajiksi. Siitä ei tullut riitaa, kun meillä arvottiin nimilapuista myyjinä aloittajat. Minä kertasin myyjien kanssa vuorosanoja mitä voi käyttää, kuten tervehdykset, mitä saisi olla, kiitos ole hyvä ja näkemiin. Toinen aikuinen kertasi samat asiat ostajien kanssa.

Projektin arviointi

Tavoitteet onnistuivat mielestäni hyvin. Ryhmässä oli S2-lapsien lisäksi lapsia joilla oli pulmia kielen oppimisen kanssa. Lapset jaksoivat odottaa omaa vuoroaan ja olivat todella sitoutuneita leikkiin. Vuorosanojen harjoittelu auttoi joitakin lapsia selvästi olemaan ostajan ja myyjän roolissa. Lapset olivat selvästi innostuneita leikissä. Minä olin myyjien tukena ja toinen aikuinen ohjasi ostajia. Aikuiset rikastivat leikkiä tuomalla lisäelementtejä kuten rakentamalla kodin ostajille. Roolin vaihdot sujuivat hyvin, kun lapset keksivät, että tulisi yö ja kauppa menisi kiinni ja aamulla työvuoroon tulisivat uudet myyjät. Minä olin kauppia, joka ohjeisti myyjä. Lapset, joilla oli heikompi kielitaito ja haasteita vuorovaikutustaidoissa, oli selvästi helpompaa olla ostajan roolissa. Oli hyvä, että kaikki saivat vuorollaan kokeilla ja harjoitella molempia rooleja ja siirtymään epämukavuusalueelle. Kukaan ei kieltäytynyt rooleista. Lapset selvästi nauttivat aamupäivän leikistä ja kiireettömyydestä. Lapset toimivat hyvin yhteistyössä ja olivat aktiivisia leikkijöitä. Kuvatuki jäi kiireen takia tekemättä. Se olisi ollut tarpeen varsinkin kahdelle S2-lapselle. Lapset nauttivat selvästi aikuisten heittäytymisestä leikkiin, eikä ristiriitatilanteita tällä kertaa tullut. Yksi pieni kriisi meinasi tulla lompakon väristä, mutta aikuinen sai puhumalla ristiriitatilanteen selvitettyä. Aikuiset kehuivat kaikkia lapsia heidän yrityksistä ja onnistumisista.

Jäätelökioski

Lapsiryhmää havainnoimalla leikkiprojektiksi valikoitui Jäätelökioski-leikki.

0–4 v. ryhmään oli ostettu vuoden alussa ”kioski”-kaluste, joka jäi äkkiä vähälle käytölle, kun entiset leikit siinä olivat laantuneet.

Nopean aikataulun ja monen muun esteen vuoksi päätimme työtoverin kanssa yhdistää leikkiprojektimme.

Vaikka projektia aloitettiin 0–4 v. ryhmässä, sitä jatkettiin 3–6 v. ryhmässä. Projektin kuvat, havainnot ja toteutus on pääsääntöisesti 3–6 v. ryhmän leikeistä.

Tavoitteet

Tavoitteet jäätelökioski-leikkiprojektille oli yhdistää oppimisen alueita monipuolisesti.

0–4 v. ryhmän tavoitteissa on leikkitekojen mallintaminen

KIELTEN RIKAS MAAILMA

- Kioskissa toimiminen ja asiointi tukevat kielen kehittymistä, neuvottelutaitoja, vuorovaikutustaitojen kehittymistä.
- Jäätelökioski-leikissä tavoitetaan kaikki lasten kielen kehityksen keskeiset osa-alueet: vuorovaikutustaidot, kielen ymmärtämisen taidot, puheen tuottamisen taidot, kielen käyttötaidot, kielellinen muisti ja sanavarasto.

ILMAISUN MONET MUODOT

- Kioskissa ollaan vähintään ostajan tai myyjän roolissa.
- Lapset etsivät roolivaatteita tukeakseen omaa roolia kioskissa.
- Lapset ovat olleet mukana tekemässä jäätelöpalloja haluamissaan väreissä
- Lisäksi lapset voisivat tehdä kioskiin esimerkiksi jäätelöille koristeita, kastikkeita jne. tai mitä itse kokevat tarvitsevansa kioskiin.

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

- Kioskissa opeteltiin yhteisiä sääntöjä (ei saa roikkua tiskillä tai ottaa kädestä, vuorottelu ja oman vuoron odottaminen)
- Asioinnin harjoittelu leikin keinoin

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

- Matemaattisen ajattelun kehittyminen: esimerkiksi montako kuutiota jäätelö maksaa, monta palloa/jäätelöä asiakas tarvitsee, muodot, jne.
- Mietintää mistä jäätelö tehdään? Entä mehujää?
- Päiväkodissamme on padit vaihdossa ja uudet eivät ole vielä saapuneet. Oli suunnitelmissa, että lapset saavat hyödyntää leikissä padeja esim. kuvata

tekemiään annoksia ja tilanteita leikissä. Lisäksi voisi suunnitella piirrosohjelmalla vaikka mainoksia/hinnastoa kioskille.

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

- Ruokapuhetta tuli, kun mietimme jäätelöiden makuja, koostumusta, lämpötilaa ja ulkonäköä. Lisäksi mietimme, milloin jäätelöä on parasta nauttia, mitä tasapainoiseen ja monipuoliseen ruokavalioon kuuluu.

Jäätelöpallojen valikoima. Lapset itse olivat mukana tekemässä jäätelöpalloja. Makuja on kuulemma: mansikka, mustikka, vanilja, appelsiini ja omena.

Kokemuksia

- Leikit lähtivät vauhdikkaasti liikkeelle. Kioskiin oli tulossa asiakkaita jonoksi asti.
- Valuutaksi kioskiin valikoitui pienet multilinkkuutiot. (myöhemmin voi tehdä lasten kanssa kioskiin rahaa ja/tai pankkikortit).
- Lapset itse keksivät etsiä roolivaatteita leikkiin mukaan.
- Kioskin vieressä olevassa leikkikeittiössä tehtiin myös ruokaa myyntiin.
- Jäätelömyynnin hiljennettyä kioskissa aloitettiin kenkien kiillotuspalvelu.
- Kun oli aika laittaa kioski hetkellisesti kiinni, lapset oma-aloitteisesti palauttivat kaikki tavarat paikoilleen.
- Aikuinen on ollut leikeissä mukana.
- Lasten aloitteisiin leikin kehittämiseksi tartutaan ja ruvetaan yhdessä miettimään sille parasta toteutusta.

Robotti Ruttunen

Tavoitteet

- Leikin rikastuttaminen
- Kaveritaitojen harjoittelu
- Itsensä ilmaiseminen

Kuinka kaikki alkoi...

- Kuuntelimme lasten kanssa Röllin Robotti Ruttusen, joka herätti lasten mielenkiinnon robotteihin.
- Ei muuta kuin tuumasta toimeen.
- Meillä lapset ovat innokkaita maalamaan, pian oli pahvilaatikot saaneet uutta väriä pintaan ja robotin rakennusprojekti päässyt alkuun.
- Seuraavaksi tutkailtiin värityskuvien avulla minkänäköisiä robotteja onkaan.
- Samalla mietittiin ja hahmoteltiin, miltä oma robotti näyttää

- Käytössä oli monenlaisia materiaaleja: massapalloja, piipunrassia, erilaisia helmiä, foliota, teippiä
- Jokainen lapsi sai itse ideoida miltä oma robotti näyttää

Askartelu oli kyllä mukavaa, mutta se vasta lystiä olikin, kun päästiin kokeilemaan miltä tuntuu olla robotti.

Yhdessä tuumailten ja toteuttaen

Piankos sitä tuli jotain vikaa robotteihin, näin ollen rakensimme yhdessä robottikorjaamon.

Kun oman robotin sai kuntoon, oli mukava auttaa kaveria korjaushommassa.

Onnistuttiinko?

- Idea tähän leikkiin lähti lapsilta itseltään. He olivat innoissaan mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa.
- Jokainen sai tuoda esiin omat vahvuutensa ja ideansa, hienosti kehittyi myös taito kuunnella mitä mieltä kaveri on.
- Robottiprojekti on vasta päässyt alkuun, tarkoitus on jatkaa toimintakauden loppuun asti erilaisten touhujen äärellä

Yhteenveto

Tavoitteita tämän projektin tiimoilta saavutetaan pikkuhiljaa matkanvarrella.

Parasta on ollut lasten heittäytyminen mukaan ja heistä kumpuava ideointi